

**Max två underle-
vantörsled i offentlig
upphandling**

LO vill att det ska finnas max i offentlig upphandling

Vad handlar det här om?

– Staten, regioner och kommuner upphandlar ofta verksamhet och låter privata företag utföra dem. Det finns bestämmelser om det i Lagen om offentlig upphandling, som bygger på direktiv från EU.

– Det är vanligt att de som vinner anbudet i sin tur lägger ut arbetet på andra företag. Till exempel – kommunen ger i uppdrag åt ett stort privat taxiföretag att sköta färdtjänsten. Men taxiföretaget har i sin tur inga anställda, utan anlitar andra mindre taxiföretag som sköter verksamheten.

Vilka branscher gäller det?

– Problemen med upphandlingar finns i många branscher – några exempel är byggbranschen (inklusive vägbyggen) och transporter.

Vad är problemet med långa underleverantörsled?

– Det gör det svårare att kontrollera att alla har bra arbetsvillkor och en säker arbetsmiljö. Det drabbar många LO-medlemmar på jobbet. Till exempel genom försämrad arbetsmiljö och lönedumpning.

– I många fall har resultatet av långa underleverantörsled blivit sämre och dyrare tjänst eller byggentreprenad. Det vill säga en förlust för skattebetalarna.

– Möjligheten för oseriösa och kriminella företag att utnyttja underleverantörsled gör oss andra till förlorare. Våra skattepengar ska inte användas till att sponsra arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet. Därför måste politikerna ta kontroll över upphandlingarna. De måste ställa högre krav och se till att kriminella företag inte släpps in.

två underleverantörsled

Varför just två led?

– Det handlar om att LO vill att det ska bli enklare att hålla koll. I första och andra ledet finns det i alla fall en möjlighet att kontrollera verksamheten. När man kommer ner till ett tredje led av underleverantörer blir det väldigt svårt. Det är svårt att hitta någon bra anledning till att någon tjänst, eller byggentreprenad skulle behöva upphandlas i så många led.

Behöver vi ens upphandla med skattepengar?

– LO tycker att man alltid ska fundera på om en verksamhet verkligen behöver upphandlas. I många fall skulle nog staten, regionerna och kommunerna kunna sköta driften själv, utan att upphandla.

– Men det viktiga för LO är att se till att arbetarna har bra arbetsvillkor och en trygg arbetsmiljö, oavsett vem det är som betalar ut deras lön.

Ska det bara gälla offentlig verksamhet?

– Nej, LO tycker inte att man ska ha onödigt många underleverantörer i andra upphandlingar heller. Men de offentliga upphandlingarna är ett eget system som det är extra viktigt att reglera. Bland annat eftersom leverantörer som inte får anbudet kan överklaga. Ett privat företag kan ju upphandla till vem de vill. Men kommuner, regioner och staten måste göra det enligt Lagen om offentlig upphandling.

– Dessutom är det faktiskt våra skattepengar det handlar om! Skattepengar ska inte finansiera lönedumpning och kriminalitet.

Vem ska se till att det här blir av?

– Vi vill att riksdagen lagstiftar om max två led av underleverantörer i offentlig upphandling. Men kommunerna och regionerna skulle redan nu kunna ställa krav på att det ska vara högst två underleverantörsled i deras upphandlingar.

Mer om hur offentlig upphandling fungerar och vad LO tycker:

https://www.lo.se/start/loner_arbetsmiljo_och_kollektivavtal/los_upphandlingsguide

